

Адыгэ Республикэ и Правительствэрэ игъэзет

ШЫШЪХЪЭИУМ и 11-р — ФИЗКУЛЬТУРНИКЫМ и МАФ

Льытэныгъэ зыфэтшырэ спортсменхэр, тренерхэр, физическэ культурэмрэ спортымрэ ялофышлэхэр ыкIи яветеранхэр! Адыгэ Республикэм шысэу хуэу льытэныгъэ зыфэтшырэхэр!

Физкультурникым и Мафэ фэшI тыгу кыддедэу тышфугэушIо!

Физкультурэмрэ спортымрэ хэхъоныгъэ ягъэшыгъэныр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм сыдигъуи анахъу аналэ зытырагъэтырэ Иофыгъохэм зэу ащыц. Джыдэдэм физкультурэ комплекс инитIумэ яшIын псынIкIу лъагъэкIуатэ, Адыгэ республикэ стадионыр агъэкIэжы, спорт еджапIэхэм яматериалыгъэ базэ нахъышIу мэхъу, футбол ешIа-лэхэмрэ джэгулIэхэмрэ япчъагъэ хэхъо, цыфхэр жэгугъу зыхэлэжырэ спорт Иофхэбзэхэр ренэу зэхашх. А пстэур зытегъэпсыхъагъэр Адыгеим шысэурэ пэпчэ спортым пыцэагъэ хъуныр ары.

Урысые, дунэе зыгъэпсыхъагъэ ахэлэжырэ спортсменхэм Адыгэ Республикэр лъэиу аргъуихо. Я XXX-рэ гъэмфэ Олимпийскэ джэгухуэ Лондон цыкIохэрэм тичIыплэгъоу Арсен Галстян дышгъэ медаль къазэрацыхидыгъэм Адыгеим испорт цытхъуихо кыфыхъыгъэ ыкIи спортым теклоныгъэ ин дэдэхэр цытхъуихэ зэралтэжытхэмIэ ныбжьыкIэхэм цысэшIу аргъэлэгъуэ.

Физическэ культурэмIэ кIэлэгъаджэхуэ ыкIи тренерхуэ физкультурэмрэ спортымрэ Адыгэ Республикэм зыгъэпсыхъагъэ икIуатэ, Олимпийскэ теклоныгъэхэм зилахъышIу хэзышIыхэхэрэм лъэиу тафэрэз.

Псауныгъэ пытэ, насып ишъуиэнэу, спортым теклоныгъэхэхэр цытхъуишIынэу, Адыгэ Республикэми, здыти Хэгъэгуишхоу Урысые Федерациеми апатэ гъэхъэгъагъэхэр ишъуишIынэу тышфугэушIо!

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу
ИЭЦЭ Мухъамэд

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
А. К. ТхъакIушынэм фэкIо

Льытэныгъэ зыфэтшырэ
Аслъан Кытэ ыкIор!

Урысые Федерацием спортымIэ и Министерствэ ышIэкIэ ыкIи сэ сшъхъэкIэ ори шъуирегион испорт общественности сышфугэушIо Арсен Галстян Олимпиадэм дышгъэ медаль кызырэхыгъэм фэшI. Ащ итеклоныгъэ хэгъэгу испорт итарихъ хъугъэ-шIэгъэшхоу хэхъашт. Шъуирегион хэгъэгу испорт отраслэ илахъ хишIыхъээ, дунэе лъэаплэм нэсэу теклоныгъэхэр зеришIыхэрэр хэгъэгууныфкIы сшIоигъуагъ. Физическэ культурэмрэ спортымрэ язэгъэушъомбгъун уналэ зэрэтебгъэтырэм, Лондон цыкIорэ я XXX-рэ Олимпиадэм изыфэгъэхъазырынIэ Иэпылэгъу узэрафхъугъэм фэшI тхъауегъэпсэу осэлэ. Арсен Галстян иухъазырыныгъэ зилахъ хэзышIыхъэгъэ пстэуи сызэрафэрэзэр ясэлэ, насып ялэнэу, гъэхъагъэхэмрэ теклоныгъагъэхэмрэ ашIынэу афэсэлэ.

Урысые Федерацием спортымIэ
и министрэу В. Л. МУТКО

Тыгуасэ, шышъхъэу и 10-м, АР-м и
Лышъхъэу ТхъакIушынэ Аслъан тхъаматэгор зы-
щызэрихъэгъэ зэхэсыгъо АР-м иминистрэхэм я
Кабинет илагъ.

ЩыкIагъэхэр нахъ къыхагъэщыгъэх

2012-рэ илэсэу тызыхэтхэм иапэрэ мээих республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышIыгъэхэм, илэсыкIэ еджэгъоу къэблагъэрэм еджапIэхэр зэрэфхъазырхэм, сабыищ е нахъыбэу зэрыс унагъохэм чIыгу Iахъхэр ятыгъэнхэмIэ Иофхэр зэралтэжытхэрэм нахъ игъэкIотыгъэу атегушIагъэх. АР-м экономикэ хэхъоныгъэмIэ ыкIи сатыумIэ иминистрэу Лыхъэс Махъмудэ идоклад отраслэ пэпчэ кышъуцузэ Иофхэм языхъыгъэхэщыгъэми, ыужым нахъыбэу мэкъумэщ хъызмэтыр, анахъу былымхъуныр, ары зэхэсыгъом хэлажыгъэхэр зытегушIагъэхэр. Ащ хэхъоныгъэ зеришIышт шыкIэу алъэгъухэрэр къыралотыкыгъэх.

ПсэупIэ-коммунальнэ фэIо-фа-шIэхэм арасэхэр АР-м и Лышъхъэу анахъу аналэ зытыраригъэдзэгъэхэм ащыц. Тарифхэмрэ уасэхэмрэкIэ Комитетым ипащэ кызыгъушIэм, законом кызырэдильгъэрэмIэ, бэдзэгъуи и 1-м ыкIи Ионыгъом и 1-м ахэм ахагъэхъон фаеу ары кызыраригъэхэр. ТхъакIушынэ Аслъан нахъыпкIи тарифхэм уагъэрэзэнэу зэрэщымыты-

гъэр, цыфхэр къин зэрэхэтыгъэхэр кыыхыгъэхэщыгъэ, законыр амыукъоу, ащ фытыныгъэу къарытхэрэр кызыфагъэфедэнхэщ, ахагъэхъоштым кышъагъэкIэнэу къафигъэптыгъэ.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэ еджапIэу республикэм итхэр илэсыкIэ еджэгъуи зэрэфхъазырхэм цыгъэгъозагъэх. Пстэури зэрэщытэу пштэмэ, Иофхэм языхъыгъэхэщыгъэми, Район пэпчэ мы лъэныкъомIэ ышIагъэхэм къащыцуцгъэ, еджапIэу зыгъэцкIэжынын ауж къинэхэрэми ягугъу кышIыгъэ. АР-м и Лышъхъэу кIэлэеджакIохэм ягъэшхэн зэрэхэцхэрэм, гъунэгъу псэупIэм кIозэ еджэн фаехэр зэрэзэрэцхэрэм къагъэуцIагъ. Министрэм кызыраригъэхэмIэ, автобусхэр зэкIэми ялэх, ау кIэлэцIыкIухэм язэщэн пае ящыкIэгъэ пстэуи кIэтемыгъэпсыхъагъэхэр ахэтых. КIэлэеджакIохэм ягъэшхэнIэ цыкIагъэхэр джыри щыIэх.

— Пстэури дэгъоу, зы еджапIэ нэмыкIырэмэ щыкIагъэ ямыIэу зэрэторэр зэрэмышIыпкыгъэр мыщ фэдэ щыкIагъэхэм къаушыхъаты, — кыIуагъ республикэм ипащэ пхъашэу.

— ЕджапIэхэм ягъэцкIэжынын Ионыгъом и 1-р армырэу, шышъхъэу мазэм и 1-м зэрэщыгушIытхэм ыуж шъуитыгъэ, Иофхэр нахъышIу хъушIытх.

ЕджапIэхэм ягъэцкIэжынын мы мазэм и 20-м аухынэу министрэми муниципальнэ образованиехэм япащэхэми къафигъэптыгъэ.

Сабыищ е нахъыбэу зэрыс унагъохэм чIыгу Iахъхэр ятыгъэнхэмIэ Иофхэр зэралтэжытхэрэми республикэм ипащэ агъэрэзэгъэп, ащкIэ зыпшъэралтхэр зымыгъэцкIэхэрэм упчIэхэмIэ закыфигъэзагъ. АР-м мылкъу зыфыхъытхэжытхэмIэ и Комитет ипащэу Ирина Бочарниковам кызыраригъэхэмIэ, анахъыбэу мы лъэныкъомIэ зыиофшIэн зыгъэцкIагъэхэр Шэуджэн ыкIи Кошхъэблэ районхэр арых. Унагъоу зэрэтын фаехэм азыныкIо нахъыбэм чIыгухэр аратыгъэх. Мыекъопэ ыкIи ТэхъутэмыкIое районхэр, Мыекъуапэ пстэуи ауж къенэх. Ахэм япащэхэм законыр амыгъэцкIэным лъапсэ фэхъугъэр къаIуагъ, ау ахэм яджэуап Лышъхъэм дыригъэштагъэп. Законом кыIорэр ымыгъэцкIэнэу зымы фытыныгъэ зэрымIэр джыри зэ агу кыгъэкIыжыгъэ. Мылкъу зыфыхъытхэжытхэмIэ Комитетым комиссиэ зехищэнэу, Мыекъопэ районным ичIыгухэр зыфэгъэзагъэхэмрэ унэгъо Iужьухэм ялахъ ахэм кызыраригъэхэжыгъэмрэ зэхэфынхуэ Ирина Бочарниковам унашъо кы-
фишIыгъэ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъэ.

ШЫШЪХЪЭИУМ и 12-р — ПСЭОЛЪЭШЫМ и МАФ

Адыгэ Республикэм псэолъэшIынымIэ
и ИофышIэхуэ ыкIи иветеранхуэ льытэныгъэ
зыфэтшырэхэр!

*Шъуисэнхъат епхыгъэ мэфэкIым — псэолъэшIым
и Мафэ фэшI тыгу кыддедэу тышфугэушIо!*

ПсэолъэшIын сэнэхъатхэм сыдигъуи обществэм осэишхо фишIытхыгъэ. Шъо гуетыныгъэ фышIуиIэу Иоф зэрэишIуиIэрэм бэкIэ егъытыгъэ цыфхэм цыIэкIэ-псэуиIэу ялэщытхэр, хэгъэгуиIэу регионхэрэм яэкономикэ хэхъоныгъэу ышIытхытхэр зыфэдэр.

ПсэолъэшIытхэр кыхэлажыгъэхэзэ, регионхэм непэ инвестицие проект инхэр цагъэцкIэх, ахэм зэу ащыц псэолъапхъэхэм якъыдэгъэкIын епхыгъэ проектхэри.

Адыгеим псэолъэшIытхэм Ипэлэсэныгъэхуэ зэрэхэ-
лэуишIагъэкIэ псэолъэшIыным тапэкIи зызэрэра-
гъэушъомбгъушIытхэм, Адыгей гъусэр нахъ дахэ, ащ
исхэм ящыIэкIэ-псэуиIэ нахъышIу хъуным, ялахъышIу
зэрэхашIыхъащытхэм тичыхъэ тель.

Псауныгъэ пытэ, насып, цыIэкIэ-псэуиIэ дэгъу
ишъуиIэнэу, Адыгэ Республикэм, ти Хэгъэгуишхоу Урысые
Федерациеми апатэ ИофшIэныгъэ, цыIэныгъэми гъэхъэ-
гъагъэхэр ащышIушIынэу ишъуфэтIо!

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэ игуадзэу ИЭЦЭ Мухъамэд

ПСАУНЫГЪ

Гу-лъынтфэ хирургииер, ащ иамалыкIэхэр

Иофтхъабзэм изэхэщаклоу
Жэнэ Аскэр.

Профессорэу
В.С. Аракелян.

Ахэр ары зыфэгъэхьыгъагъэр шышхъэлум и 9-м Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым щыклогъэ научнэ конференциер. Мы Иофтхъабзэм кIэщаклоу фэхъугъ я ХХI-рэ лIэшIэгъум икlinikэу Шъэу-мэн Хъазрэт ыцIэ зыхьырым игенеральнэ директорэу Жэнэ Аскэр. Илъэс экIэлъыкIохэм Аскэр иофшIакIэ нафэ къешIы медицинэ шIэныгъэр непэ зы-нэсыгъэ лъэагIэхэм сыдигъуи ар зрашIагъауазэр, иофшIа-гъухэм яшIэныгъэхэм ахэгъа-хьогъэным ренэу зэрэпылбыр. Урысыем имызакъоу, Iэкиб къэралхэм ягъэхьагъэхэм ар ащыгъуаз, ахэм чызыу-чызоу испециалистхэр егъаглох. Мары мы Иофтхъабзэри зыфэгъа-хьыгъэр гу-лъынтфэ хирургии-ем ылъэныкIохэм шIэныгъагъэу щыIэхэм тиврачхэр ащыгъа-гъозэгъэхэр ары. Ащ пае Ады-гэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Мини-стерствэ ишIэ хэлъэу Мые-къуапэ Аскэр къыригъэблэ-гъагъ гу-лъынтфэ хирургииемкIэ научнэ Гупчэу Бакулевым ыцIэ зыхьырым ипрофессорэу, меди-цинэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу В.С. Аракелян.

— Илъэс 30 хъугъэ Бакуле-вым ыцIэ зыхьырым клиникэм гу-лъынтфэ хирургиием епхы-

гъэу сызыщылажыэрэр, а от-делении сырипаш, — еIо В.С. Аракелян. — Жэнэ Аскэ-ри, мы республикэ сымэджэ-щым лъынтфэ хирургииемкIэ иотделение ипашэу Борсэ Му-хъамэди бэшIагъэ тызызэрэ-шIэрэр, тызызэдэлажыэрэр. ПэшIорыгъэшъэу тызызэдэ-гу-щыIэм дгъэнэфагъэ мы конфе-ренцием тыщытегушIэмэ, врачхэм нахь шIуагъэ къафэ-зыхьыщт лъэныкIохэм тшIошIы-хэрэр. Ахэр зыфэгъэхьыгъэхэр мы лъэхъаным цыфыбэ зэры-лыкIырэ е сэкъат зэхьулIэхэрэ узхэр ары. Медицинэм иофы-шIэхэм ахэм япхыгъэ шIэны-гъагIэхэр ящыкIагъэх. Арышъ, непэ тызытегушIэщтыр «со-судисто-мозговая патология» зыфалорэр — шъхэкуцI лъын-тфэхэм узэу яIэн ылъэкIыщт-хэр, ахэм узэралэзэщтыр. ЯтIо-нэрэ темэу кыхэтхыгъэр гу-лъынтфэхэр атеросклероз хъун-хэр («ишемическая болезнь сердца») нэмыкI лъынтфэ уз-хэм зэрэпхыгъэр, ахэм афэдэ узхэр зилэхэр врачхэм зэрауп-лъэкIунхэ фаер, нэмыкI Иофы-гъохэу мыхэм япхыгъэхэр ары. Лъэшэу сигуапэ ащ фэдэ амал непэ зэрэсиIэр, сисэнэхьатэ-гъухэр зыгъэгумэкIырэ Иофы-гъохэм татэгущыIэн зэрэтлэ-кIыщтыр.

Мыщ фэдэ зэдэгущыIэгъоу лекциехэр рамыгъажыэзэ про-фессорым дэтшIыгъэм илъэ-хъан темыупчIыи тлъэкIыгъэп республикэ сымэджэщым мы узхэм агъэгумэкIэу чIэлэхэм клиникэм испециалист япIыи ылъэкIыщтмэ.

— Ащ фэдэ амал щыI, ау сэ сизакъоу ар сшIэн слъэкIы-щтэп, сипашэхэм яшIэ хэмы-лъэу. Тэ тиклиникэ иI арэуштэу чIыпIэхэм кIохэмэ, сымаджэ-хэр ыуплъэкIухэзэ зышIырэ бригадэ хэхыгъэ. Ащ хэхьэх кардиохирургхэр, ультразвуко-вой ыкIи компютернэ диагно-стикэмкIэ испециалистхэр, нэ-мыкIэхэри. Республикэм ащ фэ-дэ IэпыIэгъу ищыкIагъэу ылы-тэмэ, а бригадэм ар зэшIуихын ылъэкIыщт. Хэти псауныгъэ Тхьэм къыритынэу сэлъало.

Адыгэ республикэ клиничес-кэ сымэджэщым, нэмыкI сымэджэщым къарыкIыгъэ врач-хэр ашIогъэшIэгъонэу мы ма-фэм лекциехэм ядэгугъэх, зы-гъэгумэкIырэ упчIэхэри профес-сорым фагъэзагъэх, акъылэгъу зэфэхьыгъэх. Ащ фэдэ Иоф-тхъабзэхэм медицинэм иофы-шIэхэм шIуагъэ къазэрафахы-рэр ахэм хагъэунэфыкIыгъ.

ЖАКIЭМЫКIО Аминэт.
Тезыхыгъэр IэшIынэ Ас-лъан.

Лекциехэм къякIолIэгъэ врачхэм ащыщхэр.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

«Ислъамыер» Лондон щагъэшIагъо

Дунаим щыцIэрыIо орэдыIо-къэшъокIо ансамб-лэу «Ислъамыер» я ХХХ-рэ Олимпиадэ джэгун-хэм якультурнэ программэ хэлэжыагъ. Концерт-хэр къытыхи, Мыекъуапэ къызегъэзэжым, пресс-зэIукиэм тырагъэблэжыагъ.

«Ислъамыер» ихудожественнэ пашэу, композиторэу Нэ-хэе Аслъан пресс-зэIукиэр зэрищагъ. Ансамблэм иартист-хэу АгъырджанэкIо Саныет, ХъокIо Сусанэ, Сихъу Рус-лъан зэхыхьэм къышIыгушIагъэх. Концертхэр шэпхъэ лъа-гэмэ адиштэхэу Лондон ипарк зэрэщыкIуагъэхэр, адыгэ му-зыкэр, тильэпкъ шъуашэ къядэIугъэхэм зэрашIогъэшIэ-гъоныгъэр, нэмыкI къэбархэр къалотатгъэх.

«Ислъамыер» мы мафэхэм гъогу техьащт. Шъачэ ыкIи Абхъазым концертхэр къащитыщтых.

САХИДЭКЪО Нурбий.

ГТРК-м ителепроект

ТхакIоу КIэрэщэ Тембот кызыхьыгъэр илъэси 110-рэ зэр-хъурэм ипэгъокIэу Адыгэ телерадиокомпанием проект гъэшIэгъон егъэхьабыры.

«Насыным игъогу», зыфи-лорэ проектшхоу адыгэ лите-ратурэм лъапсэ фзышIыгъэ тхэкIошхом фэгъэхьыгъэр зи-гукъэкIыр телерадиокомпаниеу «Адыгеир» ары.

Сценарием иавторыр ыкIи ипродюсерыр Тэу Замир, ре-жиссерыр — БзэдэжыкIо Хъабидэт, радиом ижурналист-ыр — Нэгъой Заур, оператор-хэр — Виктор Бердасовыр ыкIи ЩэдэжшIэ Азэмэт. Джащ фэдэу мы проектым республи-кэм и Лъэпкъ театрэ иактер-хэр кыхэлажыэх. ТхэкIошхом ищыIэныгъэрэ итворчествэрэ афэгъэхьыгъэ документальнэ

фильмэу такыкIэ 45-рэ кIо-штым классикым ипроизведе-ние анахь зэIагъэшIэхэу «Шап-сыгъэ пшъашъ», «Шыу закъу» зыфиIохэрэм ащыщ пычыгъо-хэр хэхьагъэх.

Ащ нэмыкIэу мы проектым хэтшIт илъэсыбэкIэ узэкIэлэ-бжымэ режиссерэу МэрэтыкIо Казбек ыгъэхьабырыгъэгъэ пычыгъоу «Местъ табунщика» зыфиIоу урысыбэкIэ зэдзэкIы-гъэр.

Телепроектэу «Насыным игъогу» зыфиIорэр тхэкIошхор кызыхьыгъэ мафэм, **шышхъэлум и 16-м**, телеканалэу «Россия-1-Адыгея» зыфиIо-рэмкIэ сыхьатыр **9.00-м** ыкIи «Россия-24-Адыгея» зыфиIо-рэмкIэ сыхьатыр **22.15-м** шъуеплъын шъулъэкIыщт.

(Тикорр.).

Адыгэ Респуб-ликэм и Проку-ратурэ иколле-гие зичэзыу зэ-хэсыгъоу ты-гъуасэ иIагъэм

иIофшIэн зэрищагъ АР-м ипрокурор шъхьалэу Василий Пословскэм. Къэзэрэгъоигъэхэм илъэсныкъом изэфэхьысыжыхэр ашыгъэх, пшъэрылIэхэр агъэнэфагъэх, уголовнэ Иофхэр судым зэхифыхэ зыхьукIэ цыфхэм якон-ституционнэ фытыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм прокурорхэр лыплъэнхэ зэрэфаем, нэмыкIэхэм атегушIагъэх.

Адыгеим ипрокуратурэ зы-зэхашагъэр илъэс 90-рэ зэрэ-хъурэм фэшI мы структурэм ищыIэныгъэ гъогу езыпхыгъэ-хэм, илъэс экIэлъыкIохэм Иоф-щызышIэгъэ ветеранхэм Васи-лий Пословскэр пэублэм къафэ-гушIуагъ, мэфкI Иофтхъабзэу зэхашэщтхэм катэгущыIагъ. Нэужым зэфэхьысыжыхэм нахь игъэкIотыгъэу къащыу-цугъ.

Прокурор шъхьалэм къызэ-риIуагъэмкIэ, республикэм шы-зэрэхьыгъэ бзэдэжшIагъэу агъэ-унэфыгъэхэм япчъагъэ илъэс къэс нахь къелыхы, мы илъэс-ныкъоми ащ фэдэ зэфэхьы-сыжыхэр фэхьыгъэх. Илъэсэу тызыхэтым имэзих Адыгеим бзэдэжшIэгъэ 2217-рэ щызэра-хьагъэу правэухъумэкIо орган-хэм кыыхагъэщыгъ, 2011-рэ илъэсым мыщ фэдэ иуахьтэ егъэпшагъэмэ, ар процент 12,2-кIэ нахь макI. Бзэдэж-шIагъэу зэхафыгъэр проценти 7,6-кIэ нахьыбэ хъугъэ ыкIи ар

процент 78,2-м кIэхьагъ. Уго-ловнэ Иофи 104-рэ къызэIуа-хыгъ, прокуратурэм зыкыфэ-зыгъэзэгъэ нэбгырэ миным ехъумэ яфитыныгъэхэр зэтыра-гъэуцожыгъэх.

Коррупцием пэшIуекIогъэ-ныр, IэнагIэр ыгъэфедэзэ зако-ныр зыукъорэ пашэхэм пшъэ-дэкIыжы ягъэхьыгъэныр, къэ-ралыгъом ыкIи цыфхэм яфи-тыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр прокуратурэм икIулыкIушIэ-хэм япшъэрылIэ шъхьалэу зэрэ-щтыр В.Пословскэм къы-Iуагъ. А лъэныкIохэмкIэ яIоф-шIэн джыри нахь агъэлъашын фаеу ылытагъ.

Коллегием изэхэсыгъо хэлэ-жыгъэ прокурорхэм ащыщхэр нэужым къэгущыIагъэх, зы-фэгъэзэгъэхэ лъэныкIохэм ялытыгъэу зэфэхьысыжыхэр къашыгъэх, анахэу анаIэ зы-тырагъэтыщтхэр къагъэнэ-фагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

2012-рæ илæс хæдзынхæр

Адыгæ Республикæ хæдзынхæмкæ и Гупчæ комиссие итхæматæу Сæмæгу Нурбый зыхадзыгъæр бæшлагъæп. Ащ емылтыгъæу, ежыркæ апæрæу щыт хæдзын-

хæр зыщылæштхæ мафæр зыгъæнæфæрæ унашъом кæтхæгъ. Тæхъутæмыкъое районымкæ зы мандат зилæ хæдзылæ коеу N 25-мкæ Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм идепутат ихæдзын тедзæхæр чъæпыогъум и 14-м зэрæщылæштхæм ехыллæгъæ унашъоу Адыгæ Республикæ хæдзынхæмкæ и Гупчæ комиссие ышлыгъæр гъæзетхæм къыхауыгъ. Шышхъæлум и 7-м ащ дытилæгъæ зæлукæгъум тызыщытегушылæгъæ йофыгъохæм якъæлотэн тыфæ-мыжъæзæ, ыпæкæ Нурбый зылутыгъæ йæнатлæхæм, пшъæрылæу зæрихъæгъæхæм кæкæлæу ягугъу къæтшы тшлоигъу. Ар Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм идепутатæу щæгъогогъо хæдзыгъ. Апæ депутатæу зыхадзым, бюджет-финанс ыкæи хæбзæлахъ политикæмкæ комитетым хæтыгъ, ятлонæрæ хæдзыгъом гъæстыныпхъæ-энергетическæ комплексымкæ ыкæи промышленностымкæ комитетым итхæматæу агъæнæфæгъæгъ. Партиæу «Единæ Россиæ» испискæ хæтæу ящæнæрæу депутатæу зыхадз уж бæ темышлæу УФ-м Федерациæмкæ и Совет Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм иллыкæу хæтынæу хæдзыгъæгъ. 2012-рæ илæсым ифитыныгъæ-хæр ыгъæтлылхъыжыгъæх. Банк системæм йоф щилæзæ УФ-м и ЦИК къыгъæлæгъæуи, Адыгæ Республикæ хæдзынхæмкæ и Гупчæ комиссие хагъхъæгъ. Ащ апæрæ зæхæсыгъоу илагъæм Нурбый тхæматæу зыхадзыгъ.

хæх, мытæрæзныгъæ горæхæр къыхагъæ-щых, ягугъу ашлы. Ау суд бырсыр къыпы-кæу е хæдзынхæр щы-мылагъæхæкæ алытæу къыхæкыгъæу къæт-шлæжырæп.

— Арæуштæу зэрæщытыгъæр хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссие закъом ищытхъоу щытæп. Ар бæкæ ялытыгъ республикæм ипæщæм, Адыгеим щыпсæухæрæм зæгурылоныгъæм, зæдæштæныгъæм, зæралæу, менталитетым бæ ялытыгъæр. Нæмык республикæмæ ащыпсæухæрæм азыфагу къитæджæрæ бырсырхæм афæдæ тиреспубликæ зæримылгъыр зыпæшлын щылæп. Ар зæкæ тидыфхæм щытхъугъæу афæлæгъæн фææ.

— О партиæу «Единæ Россиæ» исатырхæм уахæтыгъ, ащ кан-дидатхæм яспискæу къыгъæлæгъæуагъæм тегъæпсыкыгъæу Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм идепутатæу аужырæ хæдзынхæм уащыхадзыгъæгъ. Джыри партиæм ухæтæ?

— Сыхæт.

— Политическæ партиæ горæм хæтыр хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссием итхæматэн фита? Тæ къызæрæт-щыхъурæмкæ, ар тæрæзæп.

— Фит. А йофым ехыллæгъæ федеральнæ закон аштæным бæ ежæрæ. Ау джырæкæ щылæгоп. Хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссием итхæматæ политическæ партиæ горæми хæтын фимытæу зыгъæнæфæрæ федеральнæ закон къыдагъæкымæ, партиæм сызæрæхæтыр къæзгъæуцуным сыфæхъæзыр. 2002-рæ илæсым аштæгъæ Федеральнæ законæу номерæу 67-рæ зытæтым, Адыгæ Республикæм зифæшъошæ изакон агъæнафæ хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссием зæхæчæкæу илæр ыкæи йофшлæн зэрæгъæпсыгъæшт шылкæр. А законхæм партиæхæм ягугъу къашлырæп.

— Сыда икæуым мы къæпйагъæхæм къæхæбгъæхъоужы пшлоигъор?

— Сыфæгъæ тизæхæсыгъохæм нахъыбæрæ шъуахæлæжъæнæу, тызытегушылæрæ йофыгъохæр, итхъухæрæ унашъохæр цыфжыгъæхæм, хæдзæкæхæм псын-кæу алыжыгъæлæсыхæзæ шъушлынæу. Хæдзынхæр зэрæщылæштхæр зымышлæхæрæ тикъуаджæхæм, тикъутырхæм, тистаницæхæм адæсых. Арышъ, а йофыр зæшлæзынхъын зылæ-кыштырæ гъæзетхæр, телевидениер, радиор ары. Сигуапæ непæ тызæрæзæлукæгъæр, тилофшлæн ехыллæгъæ лъæныкъохæр гъæзетеджæхæм алыгъæлæсыгъæ зэрæхъуштыр.

СÆХЪУТÆ Нурбый.

Чаныгъæ тхæлæу тахæжъугъæлæжъ

— Нурбый, о пæцæ-ныгъæ дызепхъæзæ зæхæцæгъæшт апæрæ хæдзынхæм япхыгъæ йофшлæнышхо шъуапæ илæу къытшлошлы. Тыгу къæгъæкыжъба мызæгъогурæ хæдзынхæм къахиубытæрæ лъæныкъохæр.

— Шъыпкъæмкæ, йофшлæнышхо тапæ илæ. Ар тæрæзæу къæпйагъ. Сыда пломæ къоджæ псæуплæхæм къащыублагъæу хæбзæм илæгъæпæ псæуи хæдзынхæр ащылæштхæ, къоджæ депутатхæр, къоджæ тхæматæхæр, муниципальнæ образованиæу «Кошхъæлæ районым» ипæщæ, Тæхъутæмыкъое районымкæ зы мандат зилæ хæдзылæ коеу N 25-мкæ Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм идепутат ихæдзын тедзæхæр щылæштхæ. Кæкæлæу къæплон хъумæ, къоджæ псæуплæхæм къащыублагъæу Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм лыилæсæу хæдзынхæр зæхæтшæ-щтых.

— Муниципальнæ образованиеу «Къалæу Мыекъуапæ» ипæщæ ихæдзынхæр мызæгъогурæ хæдзынхæм къахиубытæрæба?

— Къалæм ипæщæ зыхæдзыштыр къыхæащт 2013-рæ илæсыр ары. Ау къæлæуагъæм хъуштæ а хæдзынхæр зыщылæштхæ мафæр джырæкæ къæшлæгъæуагъæу зэрæщытыр. Сыда пломæ УФ-м и Къæралыгъо Думæ хæдзынхæм яхыллæгъæ законпроектæу ыштагъæр УФ-м Федерациæмкæ и Совет зæкæигъæкæлæжыгъæ. Джы бгъуитæу комиссие зæхæагъæу законопроектым рапæсыштытæ тегу-

щылæх. Ащ ыуж нылæп хæдзынхæр гъæтхæпæм иятлонæрæ тхæумафæрæ йоныгъом иятлонæрæ тхæумафæрæ язæу зытефæштыр нафæ къызыхъуштыр.

— Тиреспубликæ щылæкæшт зичæзыу хæдзынхæр зыщылæштхæ мафæр къæсынкæ джыри мæзитлæм ехъу къæнагъ. Сыд фæдæ йофыгъоха ахæм япхыгъæхæу непæ тиреспубликæ щызæра-хъæхæрæ е, нæмыкæу къæплон хъумæ, сыд фæдæ чæзыуа хæдзын кампаниер зыхæтыр?

— Джыдæдæм хæдзынхæм ялæгъæпæ псæуи кандидатхæр тхыгъæнхæм епхыгъæ йофшлæныр ащæкæ. Голосованиер зыщылæштыр къæсынкæ мæфæ 47-рæ къæнагъæу кандидатхæр тхыгъæнхæм ехыллæгъæ йофшлæныр тыдæкæи шау-хын фææ. Непæ шышхъæлум и 7 нылæп. Джыри охъгъ шылæкæ къæнагъ, гулæн йоф хæмылæу кандидатхæр къагъæлæгъæнхæ ыкæи атхынхæ алæкыштыр. Мы мафæхæм политическæ партиæхæм кандидатхæр къызыщæгъæлæгъæштхæ зæлукæхæм, конференциæхæм зафагъæхъæзырæ. Тæхъутæмыкъое районымкæ зы мандат зилæ хæдзылæ коеу N 25-мкæ Адыгæ Республикæ и Къæралыгъо Совет — Хасæм идепутат ихæдзын тедзæхæм политическæ партиæхæр нахæ чæнæу ахæлæжъæнхæкæ енæгуягъæ. Ау джырæкæ зыми кандидатыр къыгъæлæгъæуагъæгоп. Ау, ышшæкæ къызæрæщысæуагъæу, зылæгулæнхæ йоф щылæп.

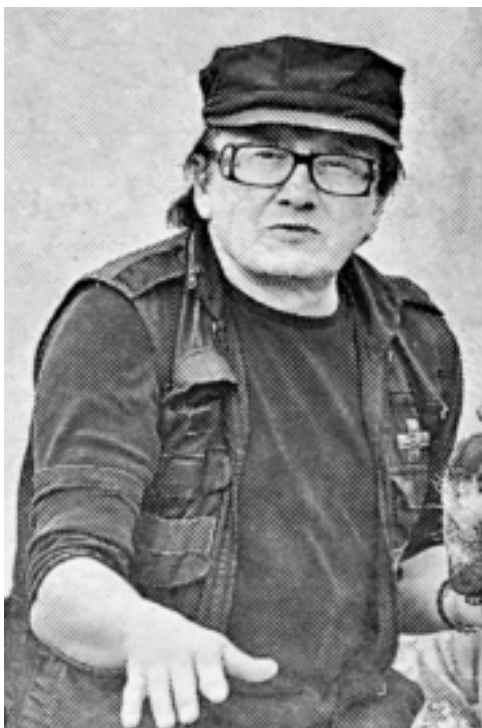
— Узыфæжъæгъæ йофшлæным оркæ зи къын хæлæапштын. Ауми, уигуадзи, секретарь-

ми, зæкæ ЦИК-м йоф щызышлæхæрæми опыт дæгъу зæрялæм ишлуа-гъæ къыокыштытæу къытшлошлы...

— Ыпæкæ ымыгъæцæкæгъæ йофшлæным пæцæныгъæ дызæхъæгъæным цыфыр зыфæжъæкæ хæукъоныгъæхæр ымышлынхæм фæшлæ акырыпллын, зыщымыгъæзæ лъæныкъохæр зæхифынхæ, ымышлæрæмкæ яупчылъын фææу мæхъу. Сыда къæслон слæкыштыр? Адыгæ Республикæ хæдзынхæмкæ и Гупчæ комиссие йофшлæ коллектив хæтхæм опытышхо ялæ. ЦИК-м итхæматæу сызыхæдзым ыуж зæкæ тилофшлæхæм стажæу ялæм зыщызгъæгъæзæгъæ. Коллективым хæтæп илæси 8 — 10-м нахæ макæу хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссием йоф щызышлæгъæ. Ащ фæдиз палæм опыт дæгъу ыкæи ифæшъошæ шлæныгъæ ялæ зæрæхъугъæр, шъыпкъæгъæ хæлæу ыкæи гуæтыныгъæ фырылæу япшъæрылæхæр зæрагъæцæкæхæрæр пшлошъ егъæхъу. Сигуапæ ащ фæдæ коллективым йоф дæсшлæнæу зæрæхъугъæр ыкæи опытæу алæкæлæтыр къыздагъæшын зæралæкыштыр. Ау мыщ дæжыым зы лъæныкъо щыхæзгъæунафкыкы сшлоигъу. ЦИК-м йофшлæ коллективыгъæцæкæрæ йофшлæнымкæ опытæу йæкæлæтыр йæуытыпæ сшлынм сыфæхъæзыр нахæ мышлæми, силофшлæгъæхæм амышлæрæ лъæныкъо горæхæми сæ нахæ сашыгъуаз. ЦИК-м хæтхæм ащыщ горæми депутатынымкæ кандидатæу зыкъыгъæлæгъæу, депутат хъуным фæшлæ ищылæгъæ документхæр ыгъæхъæзырæхæу, арихыллæхæу къыхæкыгъæп. Сæ а йофшлæныр щæгъогогъо спæкæкыгъæ, хæдзынхæмкæ Гупчæ комиссием йофшлæн

щылæгъæ горæхæр хæслæгъæо-щтыгъæх. Ащкæ къасло сшлоигъор ыкыкæкæ укыккымæ еплæгъæулæштыр икæцæ йофшлæн еплæгъæулæштырæ зæдгъæ-гъуæсæхæзæ кандидатхæр тхыгъæнхæр, хæдзынхæр зæхæцæ-гъæнхæр шæпхæшлæхæм арытæу зæшлотхын, кандидатхæм-кæи хæдзæкæхæмкæи йофыр нахæ дæгъоу зæхæтшæн зæрæтлæкы-щтым сицыхъæ зæрæтæлгъæр ары. Етлани мы къæсæуагъæр ежъ-ежырæу зыкъæзыгъæ-лæгъæорæ кандидатхæм ямы-закъоу, партиæ спискæхæми алæлæсы. Ыпæкæ зæрæщыты-гъæм фæмыдæу джы ямалæхæм нахæ ахæхъуагъæшъ, хæдзынхæм политическæ партиæхæри на-хъыбæу ахæлæжъæнхæ алæ-кыштыр. Сапæкæ мы йæнатлæр зезыхъæгъæ Хъут Юрæ ехы-лæгъæу къæплон хъумæ, аужы-рæ илæсæ зæкæлæкыкæхæм ыгу-етыгъæу, испауныгъы шъхъа-мысæу, йæпæлæсæныгъæ хæлæу йоф ышлæгъæ. Коллектив дæгъу йоф дæсшлæнæу зæрæхъугъæр къæсæуагъæ. Хæта ар щытхъу-гъæкæ зыфæлæгъæугъæн фæар? Хъут Юр. Ары коллекти-выр зæлузыгъæкæгъæр, зыгъæ-сагъæр, курсхæм йофшлæ-хæр зыгъæкæлæштыгъæр. УФ-м и ЦИК итхæматæ, игуадзæхæу сызылукæгъæхæм ягуапæу ха-гъæунафкыкыштыгъæ Адыгæ Республикæ хæдзынхæмкæ и Гупчæ комиссие Урысыæм исубъектхæм ащызæхæшæгъæ Гупчæ комиссие анахæ дæгъу-хæм зæраштырæ. А щытхъур къæгъæнæжыгъæн ыкæи хæгъæ-хъогъæн фææу сæлытæ.

— Шъыпкъæмкæ, Адыгеим хæдзынхæм яхыллæгъæ бырсыр къыщыхъоу къыхæ-кыгъæп. Есæжыгъæ-хæу, сыдигъоки куп горæхæр мæтхæаусы-

Дунаим щызэлъашлэрэ, зыцлэу дэдэу алэтыгъэ сурэтышлэу Михаил Шемякин

Игупшысэ куу, акъылышлэу

ныр адыгэ (къэбэрттай), ылъэкъоцлагъэр Къэрдан. Ятэ шыу дзэкълэл пхъэшагъ, лыхъужыгъ. Зэуитлэмэ — граждан ыкӀи Хэгъэгъу ззошхом — ахэлэжъагъ. Ахэм лыхъужыныгъэу ащызэрихъагъэм ишыхъат Быракъ Плыгъым иорденэу хы къызэрэфагъэшъошагъэр. Ащ маршал хъушт Жуковым ыпсэ тӀогъогъо къыгъэнэжыгъ, улагъэу зэуаплэм къырихыжыгъ. Михаил ятэ пасэу дунаим ехыжыгъ. Янэ нэмыкылы зыдэкълэжыкы ылъэкъуацлэкӀэ, ШемякинкӀэ аригъэтхыгъ. Джащ тетэу адыгэ кӀалэм нэмыкӀ лъэкъуацлэ илэ хъугъэ. ИныбжыкӀэгъум къыщубла-

гъэу Михаил Шемякиным къыныбэ рагъэлъэгъугъ, идунзееплъыкӀэхэр агу римыхъэу Совет хабзэм илэхъан бэрэ къырафэкыгъ. Художественнэ еджаплэу зыщеджэщтыгъэм къычлагъэкӀыгъагъ, лажъэ имылахэу психсымэджэщым члагъэгъолъхъэгъагъ. 1971-рэ илээсым СССР-м рагъэкӀыгъагъ, Францием кӀожыгъагъэ. ЕтӀанэ Америкэм шылагъ, 2007-рэ илээсым Париж къыгъэзэжыгъ. Ащ пэмычыжъэ ижырэ замкэ горэм джы щэпсэу. Ищытхъуи лъагъэу зилэтыгъ. 1993-рэ илээсым Урысые Федерацием и Къэралыгъо премие илауреат хъугъэ, 1997-рэ илээсым

УФ-м и Президент ишлухафтын фагъэшъошагъ. Михаил Шемякиным фэгъэхыгъэ тхыгъэ ин, нэ-кӀубгъуитлэу ыубытэу, «Российскэ гъэзетым» къыхагъ, Владимир Снегировым ытхыгъэу. Ащ сигуапэу, сшӀогъэшлэгъонэу седжагъ, тилъэпкъэгъу игъэхъагъэхэм осэшхо къызэраритырэ пэе инэу сырыгъушхуагъ. Анахъэу сыдзыхыгъэр Михаил Шемякиным статьяр къэзытхыгъэм рилуагъэр къызыщытыгъэ чыплэр ары. Ащ узеджэрэм пшӀошъ егъэхъу Шемякиныр куоу гупшысэн зэрильэкӀырэр, иакъыл чыжъэу зэрэнэсырэр, Урысыем мы лъэхъаным щыхъухэрэм дэгъоу зэращыгъуазэр, ахэм лъэшэу зэрагъэгумэкӀырэр. «Адыгэ макъэм» еджэхэрэми ар ашӀогъэшлэгъонынэу къысщыхъоу Владимир Снегировым истатья къыхахыгъэ пычыгъогъэзетым къыфэзгъэхъазырыгъ.

Урысыем фэгъэхъыгъэу

— Урысыем непэ щыхъухэрэм сызэгупшысэрэм, анахъ гукъаоу сӀлэр ащ щыпсэухэрэм нахышлум шыгугъынхъэу шӀошъхъуныгъэ зэрямылэр ары. ЫпӀэкӀэ цыфхэр зресагъэхэм тетэу мӀэпсэух нахъ, шӀошъхъуныгъэу зилэу ахэтыр макӀэ. Умышлэмэ зыщыпсэухэрэр ежъхэм ямычлыгум фэд. ЫпӀэкӀэ коммунистхэм ябжъ чӀэтыгъэхэмэ, джы олигарххэм ыкӀи улэшыгъэ структурэхэм шӀэхъэ гъэнэфагъэ зимылэхэм яшӀоигъоныгъэу тетэу мӀэпсэух. Зи зэхъокыныгъэу фэхъугъэп, ыпӀэкӀи урыс цыфым фитыныгъэу илагъэп, джыри илэп. Сыда нахышлум фэбэнэным кӀэзыгъэгъушщыгъэр?

Солженицыным «Господахъу зэхъокыныгъэм фэбанэхэрэр ыкӀи господахъу демократыкӀлэ-

хэр, джыри зэ народыр зыжъугъэпӀэжырэм ныбжыкӀлэхъу къэтэджыщтыгъэр зыфэдэ хъуштхэм шъукыкӀыгъэщтэжыщтыгъэр. Ащ фэдэ лӀэуж шылэ хъунэу ежъагъ. Ащ ышӀлэрэп илӀэпкъ къырыкӀуагъэр, цыф зэхэтыкӀэ дахэм уасэ фишлынэу. Хабзэр зылэ илӀхэр, ахыщэ зылӀхэр янарод къырыкӀоштым зыкӀи пылӀхэп. Джары сэ инэу сызыгъэгумэкӀырэр» зэрилогъагъэр бэрэ сыгу къэкӀыжы.

Мары мафэ къэс кӀалоу зэхэпхышт коррупцием ебэныгъэн фаеу, ау ащ фэгъэхъыгъэу ашӀлэрэу шылэп пӀоми ухэукоштытӀэ. ЕгъэгумэкӀхъу зэралорэм лӀофыр шӀокырӀэп. Тэжъугъаштэ Китир. Ащ гушылэ къодыеу шымытэу, мыхъо-мышлӀэхэм пхъашэу ащэбэных. Хэбзэнчъэу псэугъэ-

мэ, хэти фагъэгъурӀэп, олигарххэми, мэрххэми, политбюром хэтхэми, хъапсым чӀадзэх, ары па-кӀошъ, аукӀых. Утыгъуагъ — пщынэ. Ащ фӀшӀ китайцэхэм хабзэр зылэ илӀхэм еплъыкӀэу фырылӀмрэ урысхэмрэ зыкӀи зэфӀдэхӀэп, япашцэхэм цыхъэ афашӀы, яхэгъэгъу нахышлум фӀкӀонымкӀэ афӀлӀэкӀыщтыр ашӀлэ.

Урысыем мысэм ифӀэшъуашэ зэрэщырамыгъэгъотырэм тыгъуакохэр нахыбэ хъунхэм фе-щэх, обществэр зэщегъакъо, нахышлум ушыгугъынымкӀэу зи гугъапӀэ щымылэу къешӀы. Бэмышлэу телевизорым къыгъэлъагъоу сеплӀыгъагъ финансхэмкӀэ министрӀыгъэу ахыщэ миллиардхэр зытыгъугъэу, ІэкӀыб хэгъэгъу зыщызыгъэбылӀырэм кор-

респондентыр зыдэгъушылэм, хэтхэтыкӀи мырӀуштыгъэу къырилуагъэу: «Ары, ІэшӀлӀхӀэп уимыхэгъэгъу ушыпсэуныр». Ау корреспондентэу ащ дэгъушылагъэм ар зэхимыхыгъэ фэдэу зыкӀишӀыгъ нахъ, зи пӀошъыгъэп. Тыгъуа-кӀор, зэкъодзакӀор къыубытыным зи пымылӀ фӀд. Сыда? НафӀба, ар къаубытэу еупчӀыхъ хъумэ къылоштым, ащ ышӀлагъэхэм ашыгъуазэхъу зызыушӀгъыщтыгъэхэм ацӀэ къырилоным тешыныхъэх.

Джыри телевизорым къыгъэлъэгъоуагъэу зы сыгу къэкӀыжы. Зыфэгъэхъыгъэр Москoвскэ хэкум чышӀэу, зыгъот инэу заом илэхъан пыим пхъашэу пэуцу-жыгъэхъу фэхыгъэхэм саугъэт афигъэгъуцун гухэлъ зилагъэр ары. Ащ еплъыкӀэу фырылӀэр зэригъа-

шӀлэмэ шӀоигъоу корреспондентыр чыплӀэ кӀлӀэлъыкӀлэхэм яупчӀыгъ: «Ахэм афӀдэу шъупсэ шъуемиблӀэжъэу шъуихэгъэгъу къэшъуухъуэмным шъуфӀбэнэ-щта?» — ылуи. КӀалэхэр емыгу-пшысахъэхъу корреспондентым джэуап къыратыгъ: «Хъау!» «Сыда?» — джыри яупчӀы корреспондентыр. КӀалэмэ кӀало: «Ахэр зыфӀзэуагъэхэр, апсэ зыкӀемы-блӀэжыгъэхэр яхэгъэгъу, ячӀыгу пай. Тэ хэти тӀэсэ зыфӀдгъэтӀы-льыщтыр? Чыгур тыежъэп, байхэм ар ащӀфыгъах. Хэгъэгур! Сыда ар? Фридман ибанкхэр ара? Хъаумэ, Дерипаскэ ияхтэхэр ара?»

Зэхэсхыгъэр сшӀошъ згъэхъу-нэу сыфӀэгъэп, ау, гухӀкымы, джары Урысыер зыфаклорэр.

Къызыгъэхъазырыгъэр ПЭНЭШЪУ Сэфр.

Сурэтым итыр: Михаил Шемякиныр.

БэгъашӀлэ охъу, Алджэрий!

Зэрамыку Алджэрие ТэхъутэмыкӀое районми, Адыгэ Республикэм дэгъоу ащызэлъашӀлэ, лытэныгъэ икӀуи фашӀы. ИунагъокӀэ АфыпсыпӀэ щӀэпсэу, къоджэ ефӀнд, Имам, быслӀымэн диным фэгъэзагъэу лӀошӀлэныбэ егъэцӀэкӀэ. Бэрэ цыфхэм ахъхъэ, ныбжыкӀлэхэм, еджакӀошэм ало-кӀэ, диным ехыллӀагъэу гушылӀэгъу афӀхъу. Алджэрие усэхэр, поэмэхэр етхых, «СыфӀэусэ силъэныкӀо гупсэ» ыцӀэу тхылӀ къыдигъэкӀыгъ. Иусэхэр «Адыгэ макъэм», журналэу «Зэкъошныгъэм» къыхаутыхъу мэхъу.

Бэмышлэу Алджэрие ыныбжы илӀэс 80 хъугъэ, ар игъэкӀотыгъэу къуаджэм шыхагъэунэфыкыгъ. Адыгэ Республикэмрэ Пшызэ шӀолъыррэ ащыпсэурэ быслӀымэнхэм ямуфтиеу Емыж Нурбий гъусэхэр илӀэхъу, Израиль къыкӀыгъэ динлӀэжхэр, районым шыщ къуаджэхэм яефӀндхэр ихъэкӀагъэх, къыфӀэгъушӀуагъэх, шӀухъафтынхэр къыратыгъэх. Шъэумэн Хъазрэт машинэ псын-кӀэ къыфищӀэфыгъ.

Зэрамыку Алджэрие ефӀнд, хъаджэ, районым иИмам, ылта-псӀэкӀэ Джэдджъаблэу шыщ. Цы-

фышӀу, зыпкъ ит, шъабэу мэгъу-щылэ, жэбзэ къэбзэ дахэ Іуль. БэшӀлагъэ усэхэр зитхыхэрэр. ЧыплӀэ усакохэр игъусэу библиотекэхэм, культурэм иунэхэм, еджаплӀэхэм ашылӀэу мэхъу, поэ-зиер шӀу зылӀэгъухэрэм ало-кӀэ. Литературэм, музыкэм, диным хэшӀыкӀ дэгъу афыри, гушылӀэгъу шӀагъу.

ЩыӀэныгъэшху къызэринэ-кыгъэр, бэ ылӀэгъугъэр, пӀкӀлэ-кыгъэр. Гурыт еджаплӀэр къызе-ухым ыуж юридическэ институтым, Іоф ышӀлӀэу, шеджагъ. Дзэ къулыкъур зыпӀкӀэкӀым Донбасс ишахтэхэм, нэужым милицием Іоф ащишӀлагъ. ИлӀэс тӀокӀитлум къехъугъэу АфыпсыпӀэу шӀэлажъэ. Пенсийем зэкӀо ужым ишыпкъэу диным пыхъагъ, шапсыгъэу коим иефӀндэу хадзыгъ, илӀэс пчъагъэу хъугъэу хъалӀлэу мӀэлажъэ.

ТхъамыкӀагъо, гукъао, кӀин къызыфӀкӀуагъэм джэ апэу нэсы, цыфхэм гумэкӀыгъо ялэмэ, якӀын адеӀэты. БӀкӀэ цыфхэр ефӀн-дым щӀэгугъых, упчӀэжъэгъу ашӀы.

НэмыкӀ къуаджэ дэс ефӀндыр сымаджэмэ е зыгорэм шылӀэмэ, Алджэрие къылыкӀошэу, гумэ-кыгъо Іофыр афызӀшӀуихъу

мэхъу. Цыфхэм ашӀлэ гукӀэгъоу ащ хэлъыр, сыдигъуи шӀушӀлэным зэрэфӀхъазырыр.

Совет хабзэм илӀумэтхэм диным зэрар къыхъэу къэбархэр атӀупшы-щтыгъэх, мӀэщытхэр агъэстыщты-гъэх, диным фӀлажыкӀэхэрэм аклӀ-накӀлӀэщтыгъэх, ІаекӀлэ ацӀлӀхэр агъӀлуштыгъэх. Аужым, нӀкӀмзэ лъэхъаным апшӀхэр классхэм ашеджэр еджакӀошэр директо-рым икабинет чӀащэхэти, псы рагъашӀоштыгъэх — нӀкӀыр ара-гъэукоштыгъэ. Ащ фэдэ лъэхъа-ным диным фышытыкӀлэу фыуи-Іэр къемыгъӀыхъу, Тхъэм уфӀ-шыпкъэу, уишӀошъхъуныгъэу за-фӀхэр шылӀэныгъэм шыпхырып-щынхэр Іоф псынӀлэу щытыгъӀэп. Ау Зэрамыку Алджэрие акъыли, лыгъи къыхафӀагъ — а зӀпстэур фӀуэкӀлӀыгъ.

Мы лъэхъаным быслӀымэн диным игъоу зӀлухыгъэу зыккъы-зэриӀэтыжырэ лъэшэу гуапэ щӀхъу Алджэрие. Дэгъуба адыгэ къуаджэмэ мӀэщытхэр къазра-дэуцохэрэр, азэнаджэр къызэра-щыджэрэр, ныбжыкӀабэ диным фӀэцагъэхэ зэрӀхъурэр, нэмаз зэ-рашӀырэр, нӀкӀыр зэрагыгырэр. Шуныгъэм ылӀэныкӀокӀэ диным

шӀогъэшхоу хэлъыр ренэу ащ хегъэунэфыкы. Тыдэ ыгъэзагъэ-ми, сыд фэдэ зӀлукӀэ хъахъагъэ-ми, тиныбжыкӀлэхэм япӀун, ялэ-жыын ехыллӀэгъэ Іофхэр къаще-Іэтых, шылӀэныгъэм дакӀошэу, ча-ныгъэу къызхагъафӀу шылӀэхъу къаджэ. Шуныгъэм илӀофхэм ыкӀи илӀофыгъошэм зэрагъэгумэкӀырэр иусэхэм къахъэты, мы лъэны-къомкӀи зи къызтыригъанэрӀэп. Алджэрие сэри, нэмыкӀ чыплӀэ усакохэри тыригъусэу ташӀыла-гъ АфыпсыпӀэу народнэ культурэмкӀэ и Гупчэ, ТэхъутэмыкӀуае культу-рэмкӀэ и Дворец, Отраднэ гурыт еджаплӀэм, ТэхъутэмыкӀое гупчэ библиотекэм. Иусэхэм Алджэрие къаджэным ыпӀкӀлэ, зэрихабзэу, къызӀлукӀагъэхэм зафегъазэ, гу-шылӀэгъу афӀхъу. Шъабэу мэгъу-щылэ, жэбзэ къэбзэ дахэ Іуль. ЩыӀэныгъэм куоу хӀплӀэ, зӀкӀлэ хилъагорэр ыгу реубытэ. Дзир еумысы, дэгъум, шӀум ащӀэгъу-шӀукы. ЕфӀндым ыкӀи усакошм шӀушӀлэныр, дэхӀлоныр гъого-гъоу, гъуагъу, ныбджэгъоу илӀх, зыгорэм дахӀкӀлэ пӀэгъокӀымэ, ишӀуагъэу ригъэкӀымэ игушӀуа-гъу. Иусэхэми ар ахэтӀлагъо, къытхырэм ежъ ышъхъэкӀлэ хэ-

тым фэдэу къыпщегъэхъу. Ащ усэр нахъ къегъэлъэшы. ИчӀыгу, илӀэныкӀо гупсэ, икӀуаджэ Ал-джэрие шӀулӀэгъу гъунэнчъэ афыри, ар къырилотыкӀыным пӀае гушылӀэу щӀэрыохэр егъӀфедэх: «джэнэты шъыпкъэу сичӀыгу гупсэ», «о уидӀахъэ ит синӀплӀэгъу», «си ІошъхъемафӀу шъхъа-шыгу фӀом».

Усакошм ыгу кӀео рӀхъатэу шылӀэу зышӀоигъо адыгэхэм пый мэхъаджэм зао къаришӀылыи цыф хые мин пчъагъэу зэриукы-гъэр, ямылӀку зэрэзэрипхъуа-гъэр:

**«Мыгъасэхэр» аӀозэ, таумысыгъ,
«ТехакӀошэр» аӀозэ, таунтхъагъ,
«ЦунтхъакӀошэр» аӀозэ
къонтхы ташӀыгъ.**

Ары, Зэрамыку Алджэрие узэ-хъопсэн, шысэ зытепхын, бгъэ-лӀэпӀэн фӀэ цыф. Цыфхэм афи-шӀлэн ылӀэкӀыныу амалэу илӀэхэм ашъхъасырӀэп, зэрӀфӀлӀэкӀлэу егъӀ-федэх. ИлӀэс 80 къыгъэшӀагъэшъ, тыфӀлӀало бэгъашӀлэ хъунэу, иунагъо, илахылхэм адэтхъэнэу.

ХЪУШТ Цэбан.

Нэхэ Рэмэзан.
«Адыгэ макэм»
исобкор.

БылымхъунымкIи чыгулэжъынымкIи щысэтехыпIэх

Непэ тигъэзетеджэхэр нэуа-сэ зыфэтшIыхэмэ тшIоигъор Теуцожь районымкIэ Тэухьаблэ икIэлэ пIугъэу, адыгэгъэ дахэрэ шхъэкIэфэныгъэ, гукIэгъуныгъэ зыхэлъэу, нбд-джэгъубэ зилэу, зэрэлофышIэ чаным тыщыгуазэу Шынын-хъо Юр. ИкIоджэгъухэмэ, илофшIэгъухэмэ ащ фэгъэ-хыгъэ тхыгъэ тигъэзет кид-гъахэмэ ашIоигъоу кызы-салокIырэри тIэкIу шIагъэ. Ахэм ащыщэу Джэджэхьэблэ сымэджэщым имедсестрау Къэрэтэбэнэ Кукулэ мыгъатхэ кытилогабгъор тыгу кьэдгъэ-кIыжын: «А кIалэм фэдэу адыгэгъэ дахэ хэлъэу непэ кьэгъотыгъуай. ИэнатIэу иIэм емылытыгъэу, зигъэпагэрэп, цыф кызырэкIу. ГукIэгъушхуи хэлъ. Хэти гумэкI иIэу еолла-гъэу фимыгъэцакIэу кылуи-гъэкIыжыгъэп. Ахэм тэри та-щыщ. «IэпыIэгъу псынIкIэм» имашинэ тапэкIэ кьутэу пчъа-гъэрэ кыыхэкIыгъ. Ары пэпчэ типашэхэр апэу зэоллагъэхэр Шынынхъо Юр. Итхьаматэхэу ЛыIэпIэ Ибрахимэрэ Кушъу Рэмэзанэрэ яупчIыжыгъэ Iэпы-Iэгъу кытфэхъугъ...»

Шынынхъо Юрэ щыIэныгъэ гъогу дахэ кыкIугъ. 1963-рэ илээсым Тэухьаблэ кышчы-хъугъ. 1980-рэ илээсым Джэ-джэхьэблэ гурыт еджапIэр кы-ухыгъ. ЕтIанэ военкоматым ригъэджагъ, шофер сэнэхьат иIэ хъугъ. Нэужым газослек-тросварщик сэнэхьатыри зэ-ригъэгъотыгъ. Дзэми илээситIо кьулыкъур кышчыгъ. Ащ 1984-рэ илээсым кызыкIы-жым АКЪУ-м ифилфак кы-ухыжыгъ.

1989-рэ илээсым ИофшIэныр Джэджэхьэблэ гурыт еджапIэм (идиректорыгъэр Хъут Теу-цожь) щыригъэжыгъ, илээс 14 ащ щыIэжыгъ. Апэ футбо-лымкIэ тренерыгъ, кIэлэгъэ-джэ кызырыкIоу шытыгъ, етIанэ илээсипшIэ завучэу, егъэджэн-пIуныгъэмкIэ дирек-торым игуадзэу ИофшIагъ.

2002-рэ илээсым колхоз бэ-лахыгъэу «Октябрь» зыфило-щтыгъэм ычыпIэкIэ СПК-у «Рассветыр» Джэджэхьэблэ зыщызэхашэм, ащ пащэ фа-шIыгъэ ХьэшхъуанэкIо Мы-хьамэт игодзэнэу Шынахъор ригъэблэгъагъ. Нэужым а СПК-м итхьаматэуи илээсип-лэ ИофшIагъ.

2008-рэ илээсым Джэджэ-хьаблэ фирмэу «Синдика-Аг-рор» щызэхашагъ. Джащ кы-щегъэжыгъэу ащ игенеральнэ директорэу Кушъу Рэмэзанэ игуадзэу ипшIэрылгъэр щыт-хъу хэлъэу егъэцакIэх.

Унэгъо дахи иI. Ишхъэ-гъусэу Саньет ХьалъэкъуакIэ ЖэнэлIмэ япхъу. Ащи педин-ститутыр кыухыгъэу лIэшIэ-гъу тфанэм ехъужыгъэу Джэ-джэхьэблэ гурыт еджапIэм Иоф

щешIэ, адыгабзэмрэ литерату-рэмрэ арегъэхьы. Зэшхъэгъу-сэхэм лъфыгыищ зэдапIу. Ана-хьыжъэу Ислам Кубанскэ аг-роуниверситетым гидротехник хъунэу щеджэ, ятфэнэрэ кур-сым ис. Кышчагъ, апэрэ пшгъэ-шгъэ цыкIури къафэхъугъаK. Ислам ыуж къэкIорэ Заремэ Мыекъуапэ дэт мединститут-ым щеджэ. АнахьыкIэу Аль-бинэ Джэджэхьэблэ гурыт еджапIэм ияблэнэрэ класс ис.

Шынынхъо Юрэ зыщылэ-жэрэ фирмэу «Синдика-Аг-рор» анахь хьызмэтшIэпIэ тэ-рээу, зыпкэ итэу илээс кьэс лэ-жыгъэшхо кьэзыхьыжхэрэм ащыщ. Ащ фэшI фирмэхэу «Белагромрэ» «Синдика-Аг-ромрэ» язэхэщакIоу ЛыIэпIэ Ибрахимэрэ а фирмитIуми ягенеральнэ директорэу Кушъу Рэмэзанэрэ хыныгъошхор зы-рагъажьэм тIогъогогъо салы-кIагъ, ялофшIэнхэр зэрэзэхашэ-рэм фэгъэхьыгъэ тхыгъэхэр тигъэзет кидгъэхьагъэх.

Ащ ыужи сIофышIэгъоу ЛIэхъусэжэ Хьаджэрэтбый мыщ щыIагъ, ягъэбжэульэ гу-бгъохэм афэгъэхьыгъэ тхыгъэ гъэшIэгъонхэр гъэзетым кы-хиутыгъэх. Арэу щытми, мыщ дэжым кьэлугъэмэ хъушгъыр зигугъу кьэтшыгъэ фирмитIу-мэ чыгухэр Адыгэ Республи-кэмкIэ Теуцожь, Красновар-дейскэ, Мыекъопэ ыкIи Джэ-джэ районхэм (ахэр «Синдика-Агром» епхыгъэх) ыкIи Шы-тхьэлэ раойнымкIэ Ново-Алек-сеевскэм (ар «Белагром» еп-хыгъ) зэрэшалэжыгъэр ары. А фирмэхэм ягенеральнэ дирек-торэу зигугъу кьэтшыгъэ Ку-шъу Рэмэзанэ игуадзэхэр кызы-фэтIогъэхэ районхэм ащылэх.

Теуцожь районым щыIэм фэгъэзагъ тыкызтегушылэрэ Шынынхъо Юрэ. Ащ тиупчIэ-хэм джэуапэу кьаритыжы-гъэхэр мыщ кыкIэлъыкIоу кыыхэтэутых.

— Ори кызырэпIуагъэу, тыхьызмэтшIапIэкIэ хыны-гъошхом фэгъэхьыгъэ ИофшIа-гъэу тIэхэр зытIо-зыщэ «Ады-гэ макэм» кийжъугъэхьа-гъэш, апэу былымхъунымкIэ

ИофшIагъэу тIэхэм ягугъу кьэсшын, — кьырегъажэ ти-упчIэхэм джэуапхэр кьариты-жыныу Шынынхъо Юрэ. — Тифермэу ГьонэжыкIо Ас-лэанбый зипашэу кьутыгъэу Го-родскоим дэтыр 2008-рэ илээ-сым типашэхэм зэращэфыжы-гъагъэр сомэ миллион 90-рэ. А

лэхъаным ащ IыгъэкI дэдэ хъугъэ былымшхъэ пчъа-гъэу тетыгъэр 147-рэ ныIэп. Чэмхэм игугъу пшIынэу шэ къакIэкIыжыщтыгъэп. Непэ ащ былым пашгъэу тетым ип-чъагъэ зэрэхъурэр 428-рэ. Ащ щыщэу чэмхэр 123-рэ. Тибы-лымхэр дэгъоу тэгъашхэ, ахэр фэигъох. Мы лэхъаным чэш-

zymaфэм чэм пэпчэ шэ кило-грамми 10 фэдиз кыкIэтэхы. ТапэкIэ ащ нахь баIоу кьэт-хьыжыщтыгъ. Мы фэбэшхо лэхъанхэм гъэщым кы-щыкIагъ. Бэрэ пэмыльэу тIэкIу кызырэучыIатэу дэгъоу тэ-гъашхэхэш, щэм кыыхэхьо-жыщт.

Корр.: КIымафэм фер-мэр зэрэфэжъугъэхьа-зырыгъэм тыщыгъэгуа-зэба.

Ш. Ю.: Тибылымхэр къа-кыриплIымэ ащытIыгы-щты. Мы мафэхэм ахэр агъэ-цэкIэжыых. Пчъэ-шхъаны-гъупчэхэр зэтырагъэпсыхьа-жыых, къакырышхъэу кызы-кIэщыххэрэм атель шиферхэр зэблахъух.

БылымIусхэри тищыкIагъэм ехъоу дгъэхьазырыщтых. Ти-люцернэ хьасэу фермэм кьыпэ-Iульыр тIогъогогъо тыупкIэ-гъахэ. Апэу тибылымхэм апае мэкъу тонни 127-рэ ыкIи орзэ тонни 87-рэ тикъакыр гъу-

гъэжыгъэмэ, чыгулэ-жынымкIэ шъуилофшIа-гъэхэри, хыныгъошхом кIэухэу фэхъугъэхэри тыгу кьэдгъэкIыжыных. **Фышхъэ лэжыгъэ гек-тар 1439-у Iушъухыжы-гъэм изы гектар центнер 36-рэ фэдиз кышъу-хыгъ. Ащ фэдэ гъэхьа-гъэ иIэу районым хьы-мэтшIапIэ итэп. Лэжы-гъэ тонн 5233-рэ кьэ-шъухыжыгъ. Ащ цы-щэу коцыр тонн 4820-рэ. Адэ мы мафэ-хэм сыда шъуимехани-заторхэм ашIэрэр?**

Ш. Ю.: МэкъумэщышIэм зыгъэпсэфыгъо иIэнэу щытэп. Кыхьашт илээсым игъэбжэу непэ лъэпсэшIу фэтэшIы. Ко-цыр Iузыхыжыщтыгъэхэ ком-байнэхэм ауж итхэу тимехани-заторхэм хыпкэ шхъашгъор диск онтэгъухэмкIэ зэхапкIэ-тагъ. Непэ бжыхьасэхэр зы-щытпхыщтхэ чыгу гектар 2150-м щыщэу гектар 1444-р жьогъахэ. Адрэ къэнагъэм натрыфымрэ тыгъэгъазэмрэ атель.

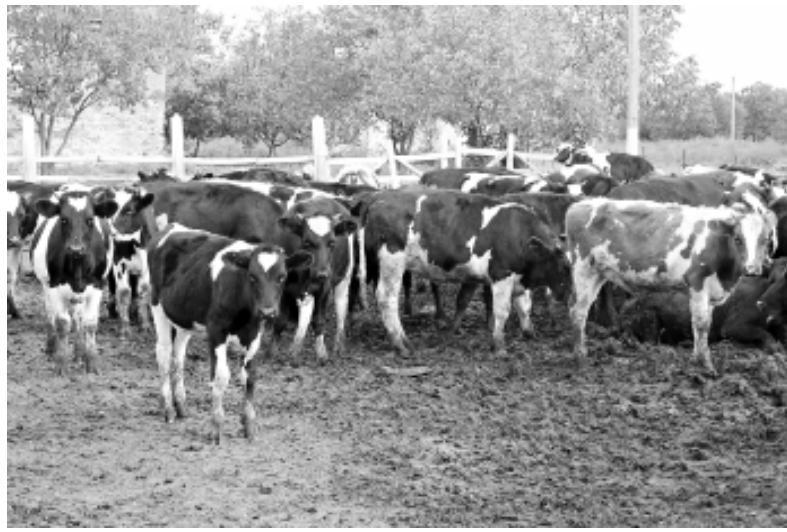
Тимеханизаторхэм хыпкэхэр ажэожьхэ зэхъум мафи чэщи яIагъэп. Тракторитф Иоф зы-шIэштыгъэр. Тракторист дэй тиIэп. Анахь хъупхьэхэм ащы-щых Лыбзыу Хьалидэ, Аксе-ненкэхэу Евгенийрэ Алек-сандррэ, Къэзэнэ Рэмэзанэ, ХьокIо Щамсудинэ, БэщыкIо Казбек. ЯлэжыапкIи дэгъу. Лыбзыу Хьалидэ блэкIыгъэ мазэм сомэ мин 48-рэ кыгъэ-хьагъ. Ахэт мин 34-рэ кьэзы-гъэхьагъи. Сомэ мин 20-м кы-щыкIэрэп жьонакIохэм атефэ-жыгъэр.

Мы лэхъаным тыжъонэу щыIэр ажэогъахэу тимехани-заторхэр ятракторхэм ахэуп-хъухьэх, ятIонэрэ хыныгъом зыфагъэхьазыры. Натрыф гек-тар 500-у, тыгъэгъэзэ гектар 425-у тIэхэр дахэх, бэгъуагъэх. Ахэр игъом зэрэIутхыжыщтхэ комбайнхэр хьазырых. Сило-сыри тищыкIагъэм шIокIэу зэ-хэтлэхьашт.

Шынынхъо Юрэ лъытэны-гъэрэ цыхьэрэ зэрэфашIыхэрэм фэшыхьат бэмышIэу щыIэ-гъэ хэдзынхэм райсоветым инароднэ депутатэу зэращы-хадзыгъэр. Апэрэ сессиеу ахэм яIагъэм народнэ депутатхэм ярайсовет итхьаматэ игуадзэуи агъэнэфагъ. Мы лэхъаным зыпылтынэу кытиIуагъэр Джэджэхьэблэ игупчэ урамэу хьылъэзэшэ ыкIи автомашинэ псынIабэ зэрэрыкIорэр щы-нагъоу зэрэщытым гъунэ фэ-шыгъэныр ары. Къуаджэм кьыдэмыхъэу ар кьэзыухъэу рекIокIырэ гъогоу зы лэхъа-нэ рагъэжыгъагъэр мыбжыхъэ аухыжыныу ары.

Сурэтым итыр: Шынынхъо Юр.

Корр.: БылымхъунымкIэ тизэдэгущыIэгъу кьед-

Хьасанэкьо Мурат.

Зэхъоклыныгъэхэм шлур кызыдахы

Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет итхьаматэу, дунаим самбэмклэ гьогогъу 11 ичемпионэу Хьасанэкьо Муратэ физкультурникым и Мафэ ехьулэу тыулагъ.

— Шылэныгъэм зэхъоклыныгъэу фэхурэмэ тызыгъэгушлоу ахэтлагъорэр маклэп, — кье-гуатэ Хьасанэкьо Муратэ. — Тиреспубликэ спорт псэуалгъэу шашырэр бэ. Стадионэу «Юностыр» зэтэгъэпсыхьагъ. Футбол ешлэпищ кышызэуахыгъ. Иэрышл футбол ешлэлэхэр кьуаджэхэм, район гупчэхэм ащагъэпсых. Республикэ стадионыр дахэу кьэлагъо. Атлетикэ псынклэм пылхэм апае кьэчаплэхэр дунэе шапхэхэм адиштэу агъэпсыгъэх.

— Кьызэрэплорэмклэ, узыгъэгушлонэу тилэр маклэп.

— Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ Ас-

лбан, Правительствэмрэ Парламентымрэ тафэраз. Спортымклэ комплексхэр Мыекъуапэ кышызэуахыгъ. Ащ фэдэ псэуалгъэхэм бэшлагъэу таклэхьопсыгъыгъ.

— Мурат, спорт псэуалгъэхэр Адыгеим кьызэрэщызэуахыгъэрэм тегъэгушло. Ащ диштэу тиспортсменхэм гъэхьагъэхэр зэнэкьокьухэм ащашыгъа?

— Я ХХХ-рэ Олимпиадэр Лондон шэкло. Адыгеим шаплугъэхэр ащ хэлажэх. Дунаим шыцлэрыло спортсменхэр тиреспубликэ шагъасэщыгъэх, тапэкли шагъэсэнхэ алъэкыгъ.

— Адыгеим шаплугъэ спортсменхэм яфэло-фашлэхэр зэрагъэцаклэхэрэм имэхьанэ укытегушылэнэу уфаеба?

— Нурбий, зыфаплорэр кьызгурэло. Адыгеим имызакъоу, нэмыкл шьолгырхэм яспортсменхэр шьолгыри 2—3-мэ ацлэклэ зэнэкьокьухэм ахэлажэх. Экономикэм зыкыиэтгыжынэу, тиспортсменхэм яфэло-фашлэхэр нахышлоу дгъэцэклэнхэ тлэклынэу, нэмыкл хэклыплэ дэгъухэр кьэдгъотынхэу тэгугъэ. Тыгу хэклыпрэр Адыгеим шаплугъэ спортсменхэм ащыгъэхэм медальхэр Олимпиадэм, дунэе зэнэкьокьухэм кьащыдахымэ, тиреспубликэ ыцлэ кьырамыложьэу кьызэрэхэклыпрэр ары.

— Шылэныгъэм тыкыпкырыклэм, ащи тыдэлэжээн тлэклынэу сэлъытэ. Нэмыкл гумэклэхэу тилэмэ кьатегушылэба.

— Адыгеим ифутбол, бзылфыгъэ гандболым, фэшхьаф спорт лъэпкьхэм шыклагъэхэр афэтэлэгъух. Мыекъопэ «Зэкьошныгъэм» илофхэм татегушылагъ, командэм зэхъоклыныгъэхэр фэтшылгъыгъ.

— Физкультурникым и Мафэ фэгъэхьыгъэу сыда джыри кытаплэ пшлоигъор?

— Тренер дэгъухэр, сэнаушыгъэ зыхэлэ спортсменхэр тилэх, физкультурэм пыщагъэхэм япсауныгъэ агъэпытэ, ныбжьыклэхэр аплух, шылэныгъэм фагъасэх. Физкультурникхэм, спортсменхэм сафэгъушло. Псауныгъэ пытэ ялэнэу, бэгъашлэ хьунхэу афэсэлэ.

— Гъэхъэгъаклэхэр шьушлынхэу тышъуфэлалэ.

— Тхьауегъэпсэу.

НАРДХЭР

Ухэлажэзэ узылэпещэ

Аужырэ илээсхэм спорт лъэпкыкылау тиреспубликэ зыцызыушомбгъурэмэ нардхэр ащыщ. Зэнэкьокьухэм ахэлажэрэмэ япчъагъэ хэхьо, ешлэкомэ яухъазырыныгъэ зыкълэты. Физкультурникым и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэлуклэгъухэр республикэм шахматхэмклэ иклуб шыкылагъэх.

Зэнэкьокьум нэбгырэ 14 хэлэжъагъ. Купитлоу агочыхи, зэкьеклоклыгъом шызэдешлагъэх. Апэрэ чыплыщыр кьыдэзыхыгъэхэр икларыкылау зэкьеклоклыгъом шызэнэкьокьугъэх.

Ешлэгъуитфымэ теклоныгъитф кьащыдихи, Азиз Оганесян агэрэ чыплэр ыхыгъ, Кубок шьхьалэр фагъэшъошагъ. Пэнэшъу Мыхьамодэ ешлэгъуи 4 кьыхьы, ятлонэрэ чыплэр кьыдихыгъ. Адыгэ Республикэм инароднэ ар-

тиштэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу Нэмытлэкьо Аслбан нардхэмклэ зэнэкьокьухэм бэрэ ахэлажэ, апэрэ чыплэхэр кьащыдехых. Очкоуи 3 ригъэкъуи, ящэнэрэ чыплэр зэрэфагъэшъошагъэр гъэхьагъэклэ фэтэлэгъу.

Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитетрэ Мыекъуапэ иадминистрации физкультурэмклэ ыкли спортымклэ игъэларышлэплэрэ зэхашэгъэ зэнэкьокьур дэгъоу кылагъэ. Семен Манашировым

кьызэрэтилуагъэу, теклоныгъэр кьыдимыхыгъэми, ешлэгъухэм шлогъэшлэгъонэу ахэлэжъагъ.

Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс зэнэкьокьум хэлэжъагъэм зэхэшакомэ ацлэклэ афэгъушлуагъ, ку-

бокхэр, шыгъухэу тхылыгъэр аритыжыгъэх, шлоу шылэр кьадэхъунэу афэлэгулагъ.

Сурэтым итхэр: хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кьыдэзыхыгъэхэмрэ зэхэщэкло купым хэтхэмрэ.

ЦЫФЫМРЭ КИУАЧИМРЭ

Пелыуанхэр кьытхэтых

Киуачимрэ кьулайныгъэмрэ цыфым зэригъэфедэхэрэм такырыплэ зыхьуклэ, батырхэм ябатырыжхэр кьахэдгъэщыхэ тшлоигъоу зэгъэпшэнхэр тэшых. Хэта анахь лъэшыр?

Пелыуанхэм ядгъапшэхэрэм хылыгъэхэр кьалэтыгъэх. Тракторым ищэрэххэр зэпырагъэзагъэх, атлетикэ онтэгъум хэхэрэ зэнэкьокьухэр зэхашагъэх. Шым фэдэу клэшагъэу автомашинэр класэмклэ зезыщэрэм сыда узэреджэщтыр? Ащ фэдэ зэнэкьокьухэр Мыекъуапэ мыгъэ шызэхашагъэх.

Пауэрлифтингимклэ дунаим, Европэм ячемпионэу Хьуажэ Юрэ зэрилгытэрэмклэ, ащ фэдэ зэнэкьокьухэр тыщыклагъэх. Спортыр зикласэхэри зэнэкьокьухэм яплыхьэхэ физкультурэм нахь пыщагъэхэ хьуштыгъ.

Сурэтыр зэнэкьокьум кьыщытырахыгъ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр: Адыгэ Республикэм лъэпкь Иохэмклэ, Иэклиб кьэралхэм ащыпсэурэ тилэпкьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шьхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Пшэдэклэжы зыхьырэ секретарыр

ХЬУРМЭ Хьусен

Редакциер зыдэщылэр: 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшэдэклэжы зыхьырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын Иохэмклэ, телерадиокехьатынхэмклэ ыкли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темуыр-Кавказ чыплэ гъэларышлэплэ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4254 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2472

Хэутыным узшыклэтхэнэу шыгъуахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыклэтхэгъэхэуахьтэр Сыхьатыр 18.00